

B.A. Sem.-1 Examination

EC-II

Sanskrit

Time : 2-30 Hours]

December-2025

[Max. Marks : 70

1. नीचे आपेला गद्यभंडोमांथी कोष्ठपर लेनी अनुवाद करो. (14)

Translate the following paragraph (any Two)

- (1) अथ लम्बकर्णो गजयुथाधिपसमिपे निरूपितो गतश्च। तथानुष्ठिते लम्बकर्णोपि गजमार्गमासाध्यागम्यं स्थलमारुह्य तं गजमुवाच -“भो : भो: दुष्ट । गज । किमेवं लीलया निःशंकयाऽत्र चन्द्रहृद् आगच्छसि ? तन्नागतन्त्वयं निवर्ततां इति ।
- (2) कस्मिंश्चिद् वृक्षे पुरहमवसं । तत्राधस्तात्कोटरे कपिञ्जलो नाम चटकः प्रतिवसति स्म । अथ सदैवास्तमनवेलायामागतयोद्वयोर्नेकसुभाषितगोशठ्या देवर्षिब्रह्मर्षि - राजर्षिपुराणचरित्किर्तनेन च पर्यटनद्रष्टानेककौतुहल प्रकथनेन च परमसुखमनुभवतोः कालो व्रजति ।
- (3) अथ तस्य गच्छतो मार्गे त्रयो धूर्ताः क्षुत्क्षामकट्टाः संमुखा बभूवः। तैश्च तादृशं पिवर्तनुं स्कन्ध आरुह्यमालोक्य , मिथोऽभिहितं- अहो ! अस्य पशोर्भक्षणादध्यतनीयो हिमपाते व्यर्थतां नीयते ।

OR/अथवा

“ धूर्तब्राह्मणच्छागकथा” वार्ता अने बोधपाठ वर्णवो.

Describe ^{The} story & Moral of “ धूर्तब्राह्मणच्छागकथा”.

2. नीचे आपेला गद्यभंडोमांथी कोष्ठपर लेनी अनुवाद करो. (14)

Translate the following paragraph (any Two)

- (1) अस्ति कस्मिंश्चिद्विल्मके महाकायः कृष्णसर्पोऽतिदरपो नाम । कदाचिद्वल्लनुसरिमार्गमुत्स्रुजान्येन लघुद्वारेण निष्क्रामितुमारब्धः । निष्क्रामतश्च तस्य महाकायत्वाद्वैवशतया लघुविवरत्वाच्च शरीरे व्रणः समुत्पन्नः । अथ व्रणशोणितं गन्धनुसरिणिभिः सर्वतो व्याप्तो व्याकुलिकृतश्च ।
- (2) अथैकस्मिन्दिवसे क्षिरनयनाय पुत्रं निरूप्य ब्रह्मणोग्रामान्तरं जगाम । पुत्रोऽपि क्षीरं तत्र नीत्वा संस्थाप्य च पुनर्गृहं समायातः । दिनान्तरे तत्र गत्वा दिनारकं दृष्ट्वा गृहीत्वा च चिन्तितवान् नूनं सुवर्णदिनारपुर्णो वल्मिकः।
- (3) अस्ति कस्मिंश्चिद्विद्विष्ठाने चित्ररथो नाम राजा । तस्य योधेः सुरक्ष्यमाणं पद्मसरो नाम सरस्तिष्ठति तत्र च प्रभूता जाम्बुनद्यया हंसास्तिष्ठन्ति । षण्मासे षण्मासे पिच्छमेकेकं परित्यजन्ति । अथ तत्र सरसि सौवर्णो बृहत्पक्षी समायातः ।

OR\अथवा

1454 - 2

“ब्राह्मणसर्पकथा” वार्ता अने बोधपाठ वर्णवो.

Describe story & Moral of “ब्राह्मणसर्पकथा”.

3. नीचे आपेला गद्यभंडोमांथी कोठपण बेनो अनुवाद करो. (14)

Translate the following paragraph (any Two)

(1) अथ कदाचित सा तेन सहेकशयने पराऽग्मुखी यावतिष्ठति तावद् गृहे चौरः प्राविष्टः। साऽपि तं चौरं दृष्ट्वा भयव्याकुलिता वृद्धमपि तं पतिं गाठ समालिलिऽग। सोऽपि विस्मयात् पुलकाचितसर्वगात्रश्चिन्तयामास - अहो ! किमेषा मामधावगूहते ?

(2) अस्ति कस्मिंश्चिदधिष्ठाने दरिद्रो द्रोणनामा ब्राह्मणः प्रतिग्रहधनः सततं विशिष्टवस्त्रानुलेपनगन्धमाल्यालऽकारताम्बुलादिभोगपरिवर्जितः, प्ररुठकेशश्मश्रुनखरो-मोपचितः, शीतोष्णवात्वार्षदिभिः परिशोषितशरीरः तस्य च केनापि यजमानेनानुकंपया शिशुगोयुगं दत्तम्।

(3) अथ तं चोरोऽब्रवीत् - “ब्राह्मण ! त्वामेवायं राक्षसोऽप्याह - “ब्राह्मण ! चोरोऽयं गोयुगं तेऽपहर्तुमिच्छति । एवं श्रुत्वोत्थाय ब्राह्मणः सावधानो भुत्वेष्टदेवतामन्त्रध्यानेनात्मानं राक्षसाद् , उद्गूर्नलगुडेन च चौराद् गोयुगं ररक्ष ।

OR/अथवा

“कपोतलुब्धककथा” वार्ता अने बोधपाठ वर्णवो.

Describe story & Moral of “कपोतलुब्धककथा” .

4. पंचतंत्रमांथी प्राप्त थतो बोधपाठ वर्णवो. (14)

Explain fully the Moral of the Panchtantra.

OR/अथवा

प्राणीकथानो उद्भव अने विकास विगते यर्यो.

Discuss fully Origin and Development of fable.

5. योग्य विकल्प पसंद करी नीचे आपेला प्रश्नोना जवाब लपो. (कोठपण सात). (14)

By choosing appropriate option answer the following questions . (any seven)

(1) पंचतंत्रमां कुल केटला तंत्र छे ?

How many chapters of Panchtantra? are there ?

(a) Two (b) Three (c) Five

(2) कागऽओना राजानुं नाम शुं छे ?

What is the name of king of crows ?

(a) मेघवर्णः (b) रक्तवर्णः (c) पित्तवर्णः

(3) કોની બખોલમાં સસલો રહેવા લાગ્યો ?

Rabit is started ^{to} live ~~in~~ in whose nest ?

(a) ચટકસ્ય (b) કપોતસ્ય (c) રાજહંસસ્ય

(4) મેઘવર્ણ બિલાડો ક્યાં રહેતો હતો ?

Where did the cat live named Meghvarn ?

(a) વલ્મીકે (b) પદ્મવને (c) નદીતટે

(5) રાફડામાં રહેતા કાળા સાપનું નામ શું હતું ?

What is the name of black snake who lived in snake nest ?

(a) રક્તદર્પ : (b) લઘુદર્પ : (c) અતિદર્પ :

(6) ચિત્રરથ રાજાના મહેલમાં કયું ઉપવન હતું ?

^{What is the} Name of garden which is situated in ^{the} palace of king Chitrath ?

(a) પદ્મવન : (b) સુન્દરવન : (c) વૃન્દાવન :

(7) હરિદત નામનો બ્રાહ્મણ શું કરતો હતો ?

What was the profession of Haridatta ?

(a) કૃષિકર્મ : (b) કર્મકાણ્ડ : (c) શિક્ષાકર્મ :

(8) જામ્બૂનદ શબ્દનો અર્થ શું થાય છે ?

What is the meaning of word જામ્બૂનદ ?

(a) જમ્બુદ્વીપ (b) સૌવર્ણ (c) જામ્બુવૃક્ષ

(9) કાકોલૂકિયમ શબ્દની સંધિ જણાવો.

What is the sandhi (state of origin) of word કાકોલૂકિયમ ?

(a) કાકો+અલૂકીય (b) કાક+અલૂકીય (c) કાકઃ+અલૂકીય

(10) વિષ્ણુશર્મા ક્યાં દેશમાં રહેતા હતા ?

In which state did Vishnu Sharma lived ?

(a) મહિલારોપ્ય (b) ઉજ્જૈન (c) મગધ

(11) ચોરોને રસ્તામાં કોણ મળ્યું હતું ?

Who approached to thief on the way ?

(a) રાક્ષસ (b) રાજા (c) રાજકુમાર

(12) રાફડા માટે કયો સંસ્કૃત શબ્દ સાચો છે ?

Which Sanskrit word is correct for snake nest ?

(a) વાલ્મીક (b) વલ્મીક : (c) વલ્મીકી

